

دائرة المعارف
یا

مجموعه آثار

حاج شیخ رضا استادی

۷

بکوشش کاظم استادی

سرشناسه: استادی، رضا، ۱۳۱۶ -
عنوان و پدیدآور: دائرة المعارف یا مجموعه آثار حاج شیخ رضا استادی. بکوشش کاظم استادی
مشخصات نشر: قم: تولید و پخش کتاب ارزشمند، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری: ۲۰ جلد؛ جلد هفتم: ۵۲۵ ص.
شابک تک جلد: 978-622-6786-01-0
شابک دوره: 978-622-95665-6-5
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
یادداشت: کتابنامه: ندارد. همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع: کتابشناسی توصیفی (کلیات)
موضوع: شرح حال و آثار (تاریخ)
موضوع: کلام (دین)
موضوع: فقه (دین)
موضوع: علوم قرآن (قرآن)
رده بندی کنگره: A / AE/ ۱۳۹۸
رده بندی دیویی: 000/030

تولید و پخش کتاب ارزشمند
Arzeshmand

دائرة المعارف یا مجموعه آثار (ج ۷)

حاج شیخ رضا استادی

بکوشش کاظم استادی

ناشر: تولید و پخش کتاب ارزشمند

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۸ ش / شمارگان: ۱۰۰ نسخه

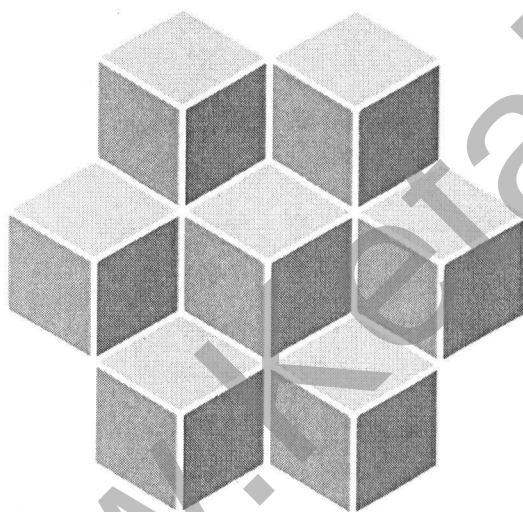
چاپ: متین / وفا

آدرس پستی ناشر: ایران - قم - شهداء - کوچه ۲۳ - پلاک ۱۶/۱

کد پستی: ۳۷۱۸۵ - ۴۵۵۳۷

تلفن: ۰۲۵۳۷۷۴۳۵۴۱ - ۰۲۵۳۷۷۴۴۱۲۵

بخشی از نشر این کتاب، با حمایت اداره ارشاد اسلامی می‌باشد

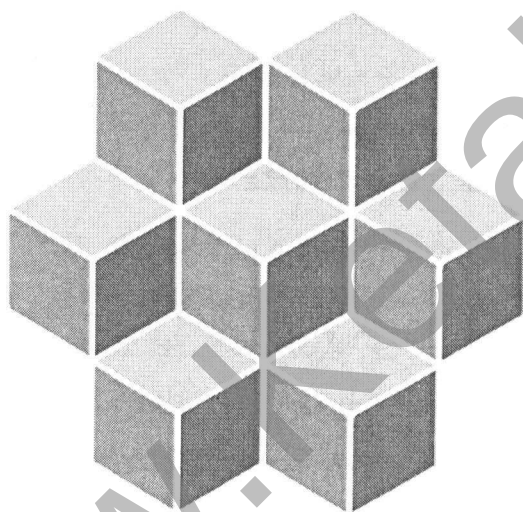

فهرست

فهرست مدخل‌های اصلی

۱۳۵	 خمس	۱۷	 خاندان نراقی
۱۳۷	 خمینی، احمد	۲۵	 خانه دل
۱۴۳	 خوارج	۲۶	 خدا را که آفریده است؟
۱۵۳	 خوانسار	۳۱	 خدا و جهل بشر
۱۵۴	 خوانساری، آقا جمال	۳۷	 خداوند به چشم دیده نمی‌شود
۱۵۵	 خوانساری، آقا حسین	۳۸	 خدا و نظام آفرینش
۱۵۸	 خوانساری، ابوالفضل	۳۹	 خدیجه
۱۶۱	 خوانساری، ابوالفضل	۴۷	 الخراج بالضممان = قاعده...
۱۶۲	 خوانساری، ابوالقاسم جعفر	۵۴	 خرازی، محسن
۱۶۳	 خوانساری، ابوتراب	۵۸	 خراسانی، محمد کاظم
۱۷۶	 خوانساری، احمد	۶۶	 خصائص فاطمیه و مقدمه آن
۱۸۸	 خوانساری اصفهانی، محمد هاشم	۶۸	 خطبه فاطمه زهرا علیها السلام
۲۰۲	 خوانساری، جمال	۱۰۹	 خط قرمز آزادی‌اندیشه، و مرز آن
۲۱۰	 خوانساری، حسین	۱۰۹	 خلاصه تذکرة الشهداء
۲۱۷	 خوانساری، حسین	۱۱۰	 خلاصه خصائص فاطمیه
۲۲۲	 خوانساری، حسین	۱۱۲	 خلاصه التوحید

۲۲۳		خوانساری، رضی	۳۸۴		دعای ندبه
۲۲۹		خوانساری، شیخ موسی	۴۱۸		دعای ندبه
۲۲۹		خوانساری، محمد تقی	۴۲۲		دعای ندبه
۲۳۲		خوانساری، محمد علی	۴۲۹		دفتر دانش
۲۳۳		خوانساری، محمد هاشم	۴۳۷		دکتر شریعتی و هشدار امام خمینی
۲۵۳		خوانساری، مصطفی	۴۴۰		ده حدیث درباره تسلیم
۲۵۶		خودکشی	۴۴۷		دیه القتل
۲۷۶		خودکشی	۴۶۲		الدیه المغلظة
۳۰۶		خورشید غایب	۴۶۶		راز دل و حاج شیخ علی آقا پهلوانی
۳۰۷		خوشنویسان و کاتبان خوانساری	۴۷۰		رازی، ابوالفتوح
۳۰۸		خوف و رجاء	۴۷۵		راه استفاده از مأخذ
۳۱۳		دائرة المعارف	۴۸۱		راه تعیین امام
۳۱۶		دائرة المعارف نویسی	۴۸۳		ربانی گلپایگانی، علی
۳۲۳		داستان‌ها	۴۸۳		رجال المحقق الحلّی
۳۴۸		دانشمندان سنی و حضرت مهدی (ع)	۴۹۴		رجال المحقق الحلّی
۳۵۴		دانشمندان شیعه	۴۹۴		رحمت یا زحمت
۳۵۸		دانشمندان گلپایگان	۵۰۴		الرسائل
۳۶۱		دختران حضرت جواد (ع)	۵۰۴		الرسائل الاربعة عشر
۳۶۲		دختر حضرت کاظم (ع)	۵۰۵		الرسائل التسع
۳۶۲		الدّرّ النظیم فی لغات القرآن العظیم	۵۰۵		الرسائل العشر
۳۶۲		الدّرّ النظیم فی لغات القرآن العظیم	۵۰۷		رسائل المحقق الحلّی
۳۶۳		درباره فقه	۵۰۷		رسائل و مسائل
۳۶۵		درباره کتاب شفاعت	۵۰۷		رساله اخلاق و سیر و سلوک = سیر و
۳۶۶		درباره منشورات امام خمینی	۵۰۸		رساله اخلاق و سیر و سلوک
۳۶۷		درس‌های آموزنده عملی	۵۰۸		رساله اصول دین
۳۸۲		دری، ضیاء الدین	۵۰۸		رساله‌ای از آیت الله رفیعی قزوینی
۳۸۳		دست بسته نماز خواندن	۵۱۱		فهرست مدخل‌های اصلی و ارجاعات

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

پیش‌گفتار

دائرة المعارف نویسی، در جهان به زبان‌های گوناگون، سابقه بسیار طولانی دارد؛ و در کتاب‌های فهرست، به عنوان کتاب‌های چند دانشی مطرح می‌شوند. برای این که تا حدی به این آثار آشنا شوید، می‌توانید به جلد هشتم کتاب الذریعة، علامه طهرانی، رجوع کنید. البته این جلد الذریعة، حدود هفتاد سال قبل چاپ شده، و در این هفتاد سال، تعداد فراوانی دائرة المعارف و دانشنامه جدید، منتشر و یا شناسایی شده است. اکنون مناسب است برخی از آنها، که بیشتر در حوزه‌های علمیه معروف بوده و هست،

یاد شوند:

۱ - «نفائس الفنون فی عرائس العیون»، به زبان فارسی، از محمد بن محمود آملی متوفای ۷۵۳ق؛ که شامل بیش از صد علم می‌باشد. این کتاب، چند بار چاپ شده است.

۲ - «التعریفات»، به زبان عربی، از میر سید شریف جرجانی متوفای ۸۱۶ق؛ شامل مصطلحات علوم است و مکرر چاپ شده است.

۳ - «لسان الخواص» از محمد بن حسن (معروف به آقا رضی قزوینی) متوفای ۱۰۹۶ ق؛ این اثر که متأسفانه فقط بخشی از حرف الف را دارد، اولین دائرة المعارفی است که به زبان عربی، به ترتیب حروف الفبا تألیف شده است.

۴ - «دائرة المعارف پطرس بستانی»، به زبان عربی، از پطرس بن بولس بستانی، متوفای ۱۳۰۱ ق؛ در یازده جلد است؛ که اصل تألیف تا حروف عین انجام شده، و مابقی ناقص مانده است.

۵ - دائرة المعارف قرن ۱۴، با نام «دائرة المعارف قرن العشرين» از محمد فرید وجدی، به زبان عربی از دانشمندان سده ۱۴ ق. در ده جلد، بارها چاپ شده است.

۶ - دائرة المعارف به نام «مقتبس الاثر»، به زبان عربی، تألیف شیخ محمد حسین اعلمی حائری، متوفای ۱۳۹۱ ق، از علمای معاصر ساکن قم؛ که در سی جلد، مکرر چاپ شده است.

۷ - «دائرة المعارف» معروف به «دائرة المعارف مصاحب» به زبان فارسی است که در سه جلد توسط انتشارات فرانکلین چاپ شده است. ۸ - «دانشنامه جهان اسلام» فارسی است؛ و بیست و چند جلد آن تا کنون به چاپ رسیده است.

۹ - «دائرة المعارف تشیع» که پانزده جلد آن تاکنون منتشر شده؛ و گویا یک یا دو جلد دیگر نیز دارد.

۱۰ - «دائرة المعارف بزرگ اسلامی» فارسی است؛ و بیش از بیست جلد آن منتشر شده؛ و نیز به زبان عربی هم چند جلد آن، تاکنون چاپ شده است.

تعدادی از دائرة المعارف‌ها، نگاشته یک نفر؛ و تعدادی دیگر، توسط اشخاص متعدد و یا گروه‌های متعدد، نگاشته شده و به سامان رسیده اند.

و اما داستان این دائرة المعارف:

از حدود سال ۱۳۵۰ ش تاکنون، نوشته‌هایی از اینجانب (به عنوان مقاله، رساله، کتاب، تلخیص برخی از آثار گذشتگان و یا مکتوب تعدادی از منبرها و سخنرانی‌هایم) در برخی مجلات و نیز به صورت‌های گوناگون، یک بار یا بیشتر چاپ شده که توضیح کم و کیف آنها را اگر مایل باشید در همین مجموعه خواهید دید.

چند سال قبل، به فکر افتادم که کل این آثار را، که موضوعات مختلفی دارد، به ترتیب الفبا درآورده تا در چند جلد منتشر گردد.

البته برخلاف آنچه تصور می‌کردم، که انجام این کار سهل و آسان است، معلوم شد کاری است وقت‌گیر و تا حدی مشکل، که از عهده‌ام برنمی‌آید؛ از این رو انجام آن را از فرزندم کاظم آقا استادی که خود اهل قلم و تحقیق است، خواستم؛ ایشان هم در طول دو - سه سال هفده جلد^(۱) از این مجموعه را آماده نشر ساخت؛ که لازم است از وی تشکر نمایم.

نام واقعی این اثر، «مجموعه آثار» است نه دائرة المعارف، زیرا صدق عنوان دائرة المعارف، اصطلاحاً شرائط و حدودی دارد، که این مجموعه واجد آن شرائط نیست؛ اما در عین حال، نام دائرة المعارف برای آن انتخاب شد؛ تا شاید در سایه این نام، بیشتر به آن رجوع شود.

چند یادآوری لازم:

- ۱ - از اینکه در بخش‌هایی از این مجموعه، ویراستاری لازم انجام نشده؛ و در نتیجه، نوشته‌ها یکدست نیست پوشش می‌طلبم.
- ۲ - تعداد اندکی از مقالات، از اینجانب نیست؛ بلکه از کتابهای دیگران و یا برخی جرائد نقل شده است؛ و برای حفظ حقوق نویسندگان، یا در

۱. سه جلد دیگر توسط عزیزی دیگر آماده نشر شد؛ و مجموعاً بیست جلد شد.

اصل و یا در فهرست هر جلد، آن‌ها مشخص شده‌اند.
۳ - از خوانندگان تقاضا دارم که از غلط‌های جزئی، که حتماً پیش
آمده، چشم پوشی کرده^(۱)؛ اما اگر اشتباهات مهمی به نظرشان رسید،
لطف نموده کتباً یادآوری نمایند؛ تا شاید به نحوی اصلاح گردد.

xxx

امیدوارم این مجموعه، تا حدی برای بخشی از دانشمندان و طلاب و دانشجویان،
سودمند و برای حقیر هم خدمتی به حساب آید.

قم رضا استادی

۹۸/۱/۱۷

۱. لطفاً به غلط‌نامه‌ای که در پایان جلد بیستم قرار داده شده، رجوع شود.